

Dragi štitelji!

Konačno izašao je i zadnji broj ovoga Geta. Tradicionalno nam se je skratio opet čas, ali ipak se je ugodalo. Ja bi se tanoio na koncu Geta zahvaliti svim onim, ki su pomagali pri izdavanju Novoga Glasa, početo od autorov pojedinih članaka do sudjelaca kod "lay-out-a" i pomagačev kod adresiranja.

Pokidob da ima Novi Glas sada dva uređivke je naša nakana izašiti u dojdućem Getu redovitiji neg' je to bilo dosada. Zato prosim još jednoč sve autore da se držu "konca redakcije". Za broj 1/84 je to 31. januar 1984. Isto tako bi još jednoč animirao i sve druge da aktivnije sudjeluju kod Novoga Glasa. Ja mislim da nij sadaca jednoga časopisa da objaolja samo mišljenje jednoga maloga kruga nego da pruži svakom štitelju mogućnost da stupi pred širju publiku.

Sa srdačnim pozdravom

Vaš Marko

novi glas

magacin hak-a

sadržaj

SIMPOZIJON I HAK	4
BRUJI: PREZENTACIJA NOVE PLOČE	
" NEMA PROBLEMA "	6
SLOGA JE MOĆ	8
HRVATSKI NACIONALIZAM -	
NAŠE SPASENJE ?	10
MISLI K GENERALNOJ SJEDNICI	13
REAKCIJA NA NOVI GLAS br. 2/83	15
IMPRESUM	17
NOVI ODBOR HAKa	18
UJČ FERDA I ERIKA	19
LIRIKA	20

SIMPOZIJON I HAK



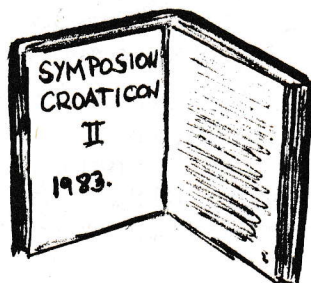
Dost se je dosada govorilo i pisalo o "Symposion-u Croaticon-u II" (iako na žalost ne u široj javnosti), ali svenek je to bila ili analiza pojedinih referatov ili kritika na jednom ili drugom govoračem ili nabrajanje mogućih posljedica ili se je jednostavno predbacivalo, ča se je sve zamudilo.

Ja mislim ali, da je bilo i nekoliko drugih - pozitivnih kot i negativnih - aspektov ki bi se isto morali spomenuti. Tako se na priliku još nigdir nij na glasilo da se je pri organiziranju javilo osebužno čuda mladih hakovcev ki dijelom nisu još

jako dugo uključeni u klub. Iako je organizacija cijeloga simpozijuma bila skoro djelo pojedinca se je ipak stoprv omogućio krez pomoć svih ovih članov. Po mojem mišljenju je ova priredba bila krez zato i jako važna za sam klub, jer kod ovakovih akcijov se sigurno zadubi povezanost med člani. Sada leži na novom odboru da i nadalje motiva ov potencijal k sudjelivanju u HAK-u. Na svaki način bi bilo škoda ako bi se opet izgubio, kad će klubu onda dost teško spasti najti nove sudjelalače.

Negativno u oči spaloje. da nij bilo dost kopiranih primjerkov pojedinih referatov. Zapravo je to bilo mišljeno za one, ki ne vladaju jezikom govorača da moru slijediti referatu, ali pokazalo se je da se je prece već slušaocev zanimalo za kopije. Tako se je i stalo da čuda ki nij razumio ki ta referat jer nij dostao prijevod. Malo poteškoć bilo je i kod diskusijov,

ali jur iz vrimenskih i tehnič=kih uzrokov nij bilo moguće da se sve prevodi na nimški odnos=no hrvatski jezik. HAK ali pred=vidja izdati za sve one, ki nisu dostali referate ili ki nisu imali mogućnost da dođu na sim=



„Razvitak i analiza školstva Gradišćanskih Hrvatov“
Od početka do 1921.
referent: cand. phil. Jelka Berlaković, Veliki Borištof

Od 1921. do 1938.
referent: cand. phil. Ivan Egrešić, Beč

Od 1938. do 1950.
referent: mag Zlatka Gieler, Trajštof

Od 1950. do 1962.
referent: HOL Apolonija Veraszto, Čemba

Od 1962. do danas
referent: lektor dr Nikola Benčić, Željezno

„Analiza udžbenikov od 1945. do danas“
referent: dr Robert Haiszan, Pinkovac

„Zemlja i savez kot adresati gradišćanskohrvatskih
pravnih potribovanj“
referent: dr Herbert Gassner, Celindof

pozijon dvojezičnu knjigu sa svi=mi referati u dođućem ljetu.

Ča naliže diskusiju je bilo skoro svenek pre malo časa. Morebit je bio broj referatov pre visok, tako da za diskusiju nij bilo dost lazno, ja ali i=pak nebi zastupao to mišljenje. Program je bio sigurno prepun, ali lahko bi se bilo još našlo i deset ili već drugih zanimljivi=vih temov, tako da je i ov broj jur skraćen. Zvana toga se mora naglasiti da je prilično čuda referentov na ovom simpozijumu bilo iz Gradišća. Ov aspekt je po mojem mišljenju jedan od naj=pozitivnijih cijeloga "Symposio=n-a Croaticon-a" uopće. Dokle je na "Symposionu Croaticon-u I" bio broj gradišćanskohrvatkih referentov jako nizak, našlo se ih je u zadnjem desetljeću ipak nekoliko, ki su sami istraživali i ki su bili i pripravn prezen=tirati svoje rezultate na ovom skupu. Ufam se, da će ova ten=dencija dalje pojti, da bude u budućnosti još već Hrvatov pripravno, baviti se sa svojom historijom i konačno sa svojimi problemi.

Neki ljudi su se jako uzruja=vali, kad smo dali ovom simpo=zijonu grčki naziv. S tim nij HAK kanio pokazati, da mu hrvats=ki naziv ne gluši dost dobro ili da nij dost "znanstven". To se je u prvom redu udjelalo zbog kontinuiteta. Kod prvoga simpozi=juma se je jur odlučilo za grčki naziv a sada ga HAK nij već kanio prominiti, jer sam naziv i nij bio tako važan.

Ako bi morao dati kratak rezi=me simpozijuma, rekao bi da je to bio jedan svitao momenat na kom se more i mora djelo nastavi=ti.

marko szucsich

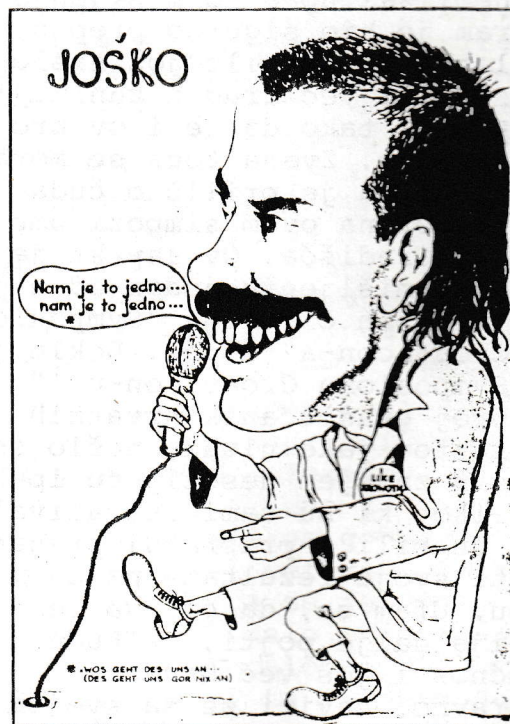
novi glas

BRUJI: PREZENTACIJA NOVE PLOČE

„NEMA PROBLEMA“

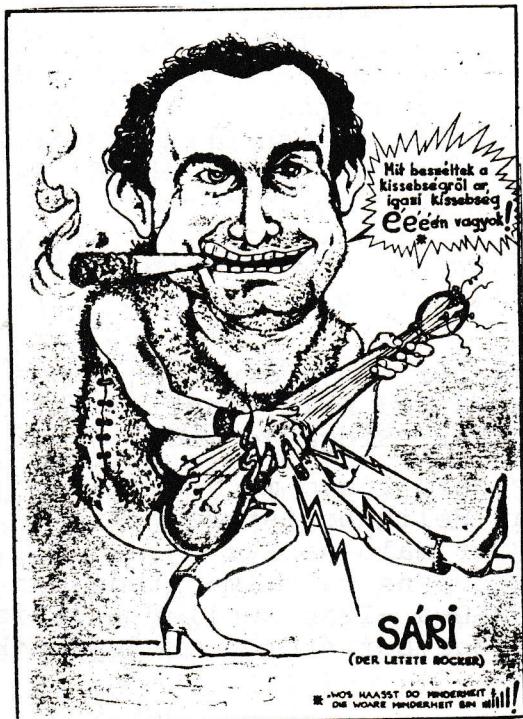
Konačno je opet tako daleko! Gradišćansko-hrvatska rok-grupa "BRUJI" prezentirala je 26. 10. u Velikom Borištofu kod "Kunkija" svoju drugu Lp-ploču "Nema Problema".

Jur kod prve ploče je bila nakana Brujev protestirati protiv čemerne situacije Hrvatov i folišije svakoga pojedinoga. To im se je dost dobro ugodalo. Moguće da je to on čas bilo malo laglje nego danas, kad je to bila novost kod Gradišćanskih Hrvatov. Ali iako nisam Bog zna kakov stručnjak na polju muzike bi se ipak usudio reći, da se je grupi ugodalo, uspješno nastaviti svoj put. Nanovič su pokazali, da još daleko svi problemi rješeni, da to ali najve-



ćim dijelom leži na nami, i, ća mi morebit najveć imponira, de-monstrirali su svojimi ploćami, da se moremo baviti na već naćinov s različnima problemima. Ja sam osvidoećen, da ćedu Bruji dostignuti kod mladi ljudi sa svojom muzikom već nego već ki funkcionar sa spametnim ćlankom u kom je oćividno, da kani samo štiteljem pamet soliti.

Ća naliže muziku bi kanio naglasiti, da nijedna jaćka nij u istom "sound-u" kot ka druga. Nekoliko muziķkih pravcov je zastupano- od folklornih ele-



mentov, "rock"-muzike ća do ta-kozvanoga "new wave-a" i "rapa" Ovo je ploća na koj nij teško najti jaćku, ka ukusu slušaoca odgovara.

Jako pozitivno bi bilo, ako bi i druge grupe pokusile malo već komponirati jaćke. Nij po-tribno da kopiraju Bruje, ali za neke naše grupe je to sigurno jedina mogućnost da napredu-ju u svojoj muziķkoj djelatnos-ti. Nij dost, da se igraju sve-

nek samo šlāgeri i hiti od dru-gih grupov i morebit ka-ta narodna. To pelja samo stagna-ćiji, a za nas Gradišćanske Hr-vate je razvijanje na svim kul-turnim poljam važno.

"GUSLA MI SE J' POTRLA"

Ćekst:trad.
muzika:trad.
ar.:Haberhauer/Bruji

"Meine Seige ist zerbrochen"

Ein Volkslied aus dem pannonischen Raum,
einmal anders.

Gusla mi se j' potrla
Ća ću sada ćinit?
Ća ću sad ja siromah?
Ćim ću se veselit?

Guslu moju, ću si dat naćinjit
Da se budem mogal razveselit.

Donest ću si ja vode
S Gyöngyösa potoka
I najlipšu kiticu
Iz našega vrta

I odnest ću ju
Toj mojoj rozici
Ka mi leži diboko va srći

Gusla mi se j' potrla
Ne b' mi rada služit!

Kod prezentacije je bilo opet viditi da Bruji broju krez svoj angažman najpopularnijim grupam u Gradišću. Dvorana u krćmi Derdak bila je nabito puna. Iako vrime nij bilo dobro - bilo je maglovito a cjeste su dijelom bile ledena - bilo je i dost stranjskih ljudi u Velikom Bori=štofu. Ov termin nij kanio nije=dan "fan" zamuditi, a sigurno nij im bilo žao, da su došli.

Još jednoć ćestitam Brujem i željim im, da i dalje djelaju ovako uspješno !

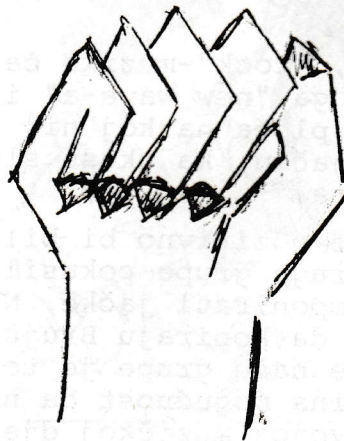
fanatićar

SLOGA JE MOĆ

- jedna rečenica ka je skoro svakomu Hrvatu poznata. Svaki tajedan moremo u Hrvatski Novina štati ov gradišćanskohrvatski slogan. Samo - realitet izgleda ipak čisto drugačije. Akcije u ki su svi Hrvati ili barem sva hrvatska društva sudjelivali u prošlom ljetu se moru pobrojiti na jednoj ruki. Ne znam, na čem to točno leži, ali meni se čini da je svako pojedino društvo pripravno samo to te agirati, kade more potpuno svoju liniju zastupati. Nij pripravno kontaktirati druga društva jer bi onda moralo kod skupnih akcijov morebit napravit kakov kompromis. Tako: Ako postoji mogućnost da ima ki o tom ili tom drugo mišljenje, ga bolje nećemo pitati nego ćemo to sami udjelati. Koliko puti se je jur stalo, da su druga društva prekasno (ili uopće ne) doznala o akcijov, ke bi rado bila potpirala. Da je bolje ako

dvoja ili troja društva ča potribuju kod neke vlasti svaki zna, jer: Sloga je moć!

Prošlo ljetu mi je rekao jedan Velikoborištovac, ki je bio jur malo napit:
" Ja ovo ne razumim: predsjednik HKD-a -Ivan Mueller - je iz Velikoga Borištova; predsjednik



HŠtD-a - Mirko Berlaković - je iz Velikoga Borištofa; predsjednik HGKD-a - Demetar Karall - je iz Velikoga Borištofa; predsjednik HAK-a - Franjo Perušić - je iz Velikoga Borištofa. Zač pak nij moguće da se ovi jednoč skupasedu i ča spametnoga dogovoru?

Ja mislim da je ova izjava mišljenje čuda Hrvatov u Građišću i Beču. Poznato im je, da postoji nekoliko društav ka za sebe potribuju pravo na reprezentaciju Gradišćanskih Hrvatov u jezičnom, pravnom i kulturnom smislu, ali ne more se nigdir viditi skupna linija. Iako predsjednik HAK-a ovo ljeto već nij iz Velikoga Borištofa je moj predlog, da se svi predsjednici naših društav (ne samo odzgor nabrojjenih) skupasjedu i se ga malo prik žaje napiju. Morebit da dođu do istoga spoznanja kot ov Velikoborištofac. Onda bi se sigurno neki predrasudi razjasnili i otpustili tako da nebi člani jednoga društva mislili, da su zastupani u drugi društva samo livi teriristi ili stari senilci i bi spoznali da ne postoji ni jedno društvo iz samih bedakov, zjalanov i tojkov s kim nijedan ne kani sudjelivati. Onda bi sigurno spoznali neki "zaslužni funkcionari" bilo koga društva, da su oni dosada zapravo svomu društvu i svim Hrvatom samo grob kopali. Najveći uspjeh bi po sebi razumljivo bio, kad bi sporazum međ Hrvatima tako daleko išao da jedan tolerira drugoga mišljenje iako nij isto kot vlašće. Vjerovatno onda već nijedan iz toga uzroka nebi rekao, kad se prosi za malu uslugu: "Tomu va stan ja ne idem!" U momentu je ovo ali na žalost samo utopija, a ako ki misli, da će se vrijeda ugodati poboljšati situaciju, ga moram držati za fantastu.

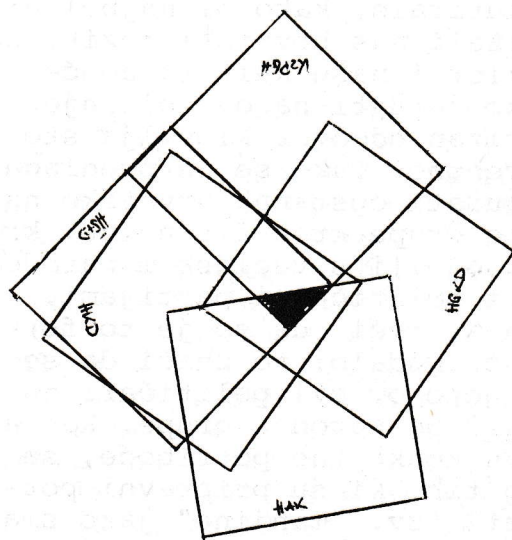
Ča na nijedan način ne kanim reći je to, da bi se naša društva krez sudjelivanje morala uniformirati. Ni jedno društvo, ni

jedan član nebi morao napustiti svoj identitet ili principijalni stav k hrvatskomu pitanju. Po sebi razumljivo bi se sudjelivanje ograničavalo na glavne akcije, na glavna potribovanja Gradishćanskih Hrvatov kot na priliku okolo člana 7 itd. Tako po mojem mišljenju nij bilo prave centralne manifestacije prilikom našega 450ljetnoga jubilejuma. To bi bila morala biti skupna priredba svih hrvatskih društav u Gradišću i u Beču. Ovako je svako društvo za sebe svečevalo, a to je malo tako izgledalo kot da se Hrvati još i za svečevanje nebi mogli ujediniti.

Dost Hrvatov jauče da je naša situacija čemerna, da u čuvarnicama i u škola u neki sela, ka su bila još pred dvajseti ljeta čisto hrvatska, već nij čuti hrvatske riči, da je pitanje jezika u čuvarnica dijelom političko pitanje, da član 7 nij ispunjen, da je pritisak k asimilaciji jako čvrst itd.

Moj recept:

SLOGA JE MOĆ



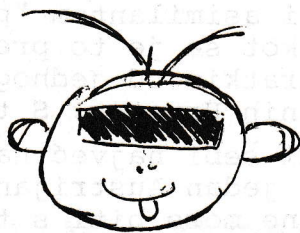
marko szucsich

HRVATSKI NACIONALIZAM - NAŠE SPASENJE ?

Čuda različitih putev se je jur diskutiralo, kako bi najbolje obdržali naš hrvatski jezik, naš folklor i našu kulturu uopće. Teško je dati na ovo pitanje precizan odgovor ki valja sto procentno. Tako se je predlagalo osigurati opstanak hrvatske narodne grupe krez diskusije, krez dijalog ili s većinskim narodom ili s političkimi partijami. Mora se reći, da se je to formalno ugodalo; to znači da se kod govorov svi političari jako zalažu za narodne grupe. Kad ali dojdju konkretne potreboće, se krug tih, ki su pripravnj potpirati tzv. "manjine" jako smanji. Isto tako se nij potpuno ugodalo dobiti širje sloje javnosti za naše pitanje. Desinformacija o narodni grupa u Austriji je strašna. To sigurno nij samo krivica tih grupov, ali meni se čini da su pre malo doprinesli boljemu razvitku.

Iako rezultati dosadašnjega djelovanja Hrvatov i njičevih društav nisu najbolje, se hvala Bogu najde još svenek prilično velik broj onih, ki se i nadalje zalažu za potreboće i prava naše narodne grupe. Ali ovde se opet vidi da smo nesložni. U principu se svi zalažu za iste cilje - to znači za opstanak i razvitak Hrvatov u Gradišću - ali svaki pokusi to dostignuti na svoj način.

Nažalost se je u zadnjem vrimenu javilo opet nekoliko radikalcev, ki veliko blaznu da djelaju za Hrvatstvo, zapravo ali pripravljaju - svžno ili nesvžno - našu propast. To su oni ki mislu da čedu se Hrvati moći samo onda držati ako konsekventno odbijaju nimški jezik i nimšku kulturu. Izreka "Svaka minuta ka se ofruje za nimšku kulturu je zaman i zgubljena" je "početak



konca" Gradišćanskih Hrvatov. To bi bio najveći korak najzad koga moremo u ovoj situaciji načiniti. U naše vrime ide tendencija sve već u ta pravac da se ne gledaju već tako uski okviri /ramki nacionalne kulture, sve već se proklamira ideja "europske kulture". Po mojem mišljenju to ne znači da bi svaki narod morao napustiti svoju nacionalnu kulturu i s tim vjerovatno svoj identitet, nego da se gleda kulturno dobro drugoga naroda ne kot ča potpuno tuđega nego isto kot ča, s čim se more svaki do neke mjere identificirati. Jasno je da je to u prvom redu problem toleracije.

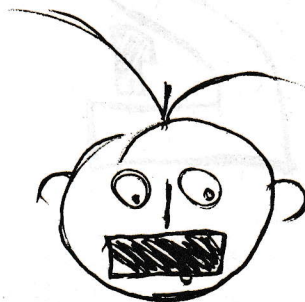


Nijedan nima to pravo da drži svoj jezik i svoju kulturu za ča boljega i nadmoćnoga a drugi jezik za ča čemernoga i primitivnoga. Ki tako argumentira se nesmi čuditi da je po svem svitu toliko konfliktov, jer to je logična posljedica toga stava.

Transformirano u svitsku politiku je to onda naoružavanje s izgovorom da se mora braniti to ča se je dostignulo kulturom ideologijom ili bilo čim drugim.

Ja bi sad opisao moju situaciju slijedeće:

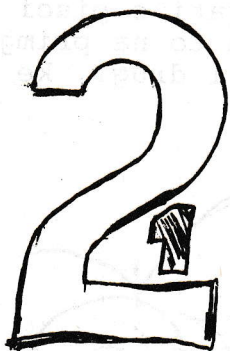
Kot Hrvat se po sebi razumljivo bavim najveć s našom gradišćanskohrvatskom kulturom. To znači da gledam sve pisce početo od učiteljskih krugov prošloga stoljeća prik Nakovića, Miloradića, Horvata i Blazovića ča do današnjih mladih pjesnikov za "svoje". Isto tako se morem identificirati s pisci iz Hrvatske kot su to na primjer Gundulić, Lucić i drugi, ke brojim



zato svojemu kulturnomu krugu jer je i na nji osnovana naša gradišćanskohrvatska kultura do neke mjere. A pokidob da je Austrija moja domovina me zanima i kultura ovdašnjega većinskoga naroda. Ovo sada morebit izgleda kot da bi samo literaturu brojio k kulturi. To na nijedan način ne kanim naglasiti, zeo sam ju samo za priliku. Ako govorim o kulturi na svaki način mislim i na slikarstvo, na kipare, muziku i na folklor.

Ni jedan Gradišćanski Hrvat ne more reći da on pripadje samo hrvatskoj kulturi jer smo svi skupa preuzeli toliko elementov od Ugrov i Nimcev da bi si sami u žep lagali ako to ne kanimo priznati. Ki se je malo

intenzivnije bavio s Gradišćan=ski Hrvati je upamet zeo koliko je došlo od naših susjedov. Mi živimo tako rekuć na granici. Naša zadaća je sada paziti da ne pomišamo našu kulturu potpu= no s nimškom, tako da bude re= zultat samo jedan kompromis ki smrdi. "Zato moto "DVA JE VEĆ NEGO JEDAN" ne vrijedi samo za jezik nego i za kulturu i za sve druge sloje žitka. Ako to



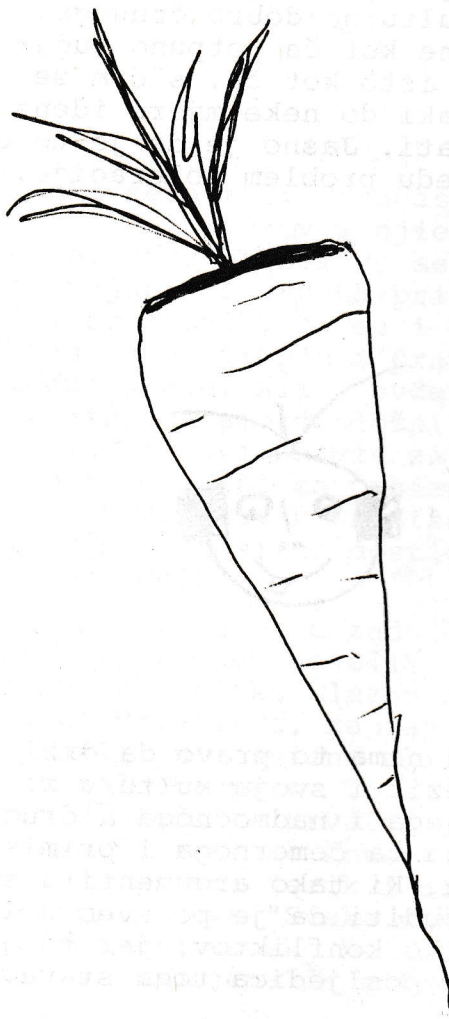
priznamo ćemo stoprv viditi ka=ko veliku prednost imamo prema tim, ki govoru samo jedan jezik i poznaju samo jednu kulturu. Pogledajmo samo učnju daljnjeđa tudjega jezika. Svakomu, ki go= vori od djetinstva dva jezike je jasno, da se moru gramatička pitanja na različne načine rje= šiti. Ako ki govori samo jedan jezik se mora stoprv na to na= učiti, da da pravila svoje gra= matike ne more upotribiti u svi drugi jeziki. Isto tako ćemo morebit razumiti bolje mentali= tet drugoga kad poznamo krez za to da živimo "na granici" raz= lične mentalitete.

Ovo su samo neke prilike ke bi se još daleko mogle proširi= ti. Zbog ovih uzrokov je po mo= jem mišljenju pogibelno da neki zastupaju ta stav, da se moramo koncentrirati samo na naše hr=

vatsko dobro. Mi ništ nećemo s tim riješiti da našim suprotiv= nikom i asimilantom "potaremo noge" kot se je to predložilo pred kratkim od jednoga naših zaslužnih Hrvatov. S tim ćemo si sami sebi najveć naškoditi jer ni jedan Austrijanac neće biti, ne more biti s tim spora= zuman. Zrivali bi se sami u ge= to u kom bi čisto friško i skr= snuli. Uopće odbijam ta način kot neki peljaju veliku rič kad ide za našu narodnu grupu, jer je očividno da samo kanidu dru= gim pamet soliti.

Kot dam jur odzgor napomenuo: Naša prednost nij ta da smo Hr= vati ili ta da smo Austrijanci, nego ta da smo Hrvati u Austri= ji!

mrkvar



MISLI K GENERALNOJ SJEDNICI

27. 10. obdržao je HAK svoju redovitu generalnu sjednicu. Čini se, da ta datum nij najbolje odgovarao, jer je stoprv dva dane prlje končao "Symposion Croaticon II" a i 26. 10. bio je simpozion Bečanske djelatne grupe za narodna pitanja. Morebit da je to bio uzrok da je bilo prilično malo članov na ljetošnjoj generalnoj sjednici. Samo 35 na- zočnih članov odibralo je novi odbor.

Sigurno je sada pitanje je li je ov desinterese prouzrokovan samo krez zasićenost s različni- priredba ali se more najti i drugih uzrokov. Tako je na pri- liku predsjednik prošloga ljeta, Franjo Perušić, rekao, da se nij ugodalo razvijati društvo med hakovci kot si je to on bio pred stavio na početku. Moguće je da je dost mladih ljudi razočarano, kad su bili mislili da ćedu u HAKu u prvom redu prijatelje najti, s kimi se moru razgovara-

ti, svečevati, jačiti, s jednom ričom ki su iskali jedan krug, u kom se dobro ćutu.

Malo apsurdno gluši fakat da je na četvrtke s programom svenek bilo prece ljudi ča znači, da da je program do neke mjere odgova- rao većemu dijelu hakovcev, da ali "zabavni" četvrtki nisu ima- li pravoga odziva. Kot izgleda je nažalost tako daleko došlo, da većina slušaocev ne dojde u HAK zbog kluba i društva, nego zato, kad je predavanje, disku- sija itd. zanimljivo. HAK mora paziti da ne nastane preveć for- malno društvo ko samo organizira svaki tajedan program, izdaje časopis i se zalaže za hrvatsku manjinu u Austriji. Na svaki na- čin su i ovi aspekti djelovanja HAKa važni, ali ja sam si ne mo- rem predstaviti da klub more i na dalje uspješno djelati ako sve drugo zanemari. Sigurno će se svenek ki najti ki će rado djelati u klubu, ali ako se

atmosfera čisto izgubi, će širja baza, naku se klub more naslanjati, otpasti.

A ki je ovomu svemu krivac? Po mojem osvidočenju bi se morao svaki hakovac, osebužno ali svaki odbornik, zato zalagati, da se spravi ugodna atmosfera u klubu. Nažalost moram konstantirati, da se za ov cilj u zadnji dvi ljeta nij čuda djelalo. Ja mislim da će biti jedna od najvećih zadačov novoga odbora, poboljšati ovu situaciju.

Zapravo sam ali iskao uzrokov za mali broj članov na generalnoj sjednici. Ja si i morem predstaviti, da čuda ki nij htio dojt kad se je bojao, da će mu se ka funkcija "ubisiti". S tim ne kanim reći, da nij angažiranih mladih Hrvatov, ali činjenica je, da se mora investirati dost vrimena u svako djelo u HAKu. Razumljivo je da nij svaki pripravan ofrovati jedan dio svojega slobodnoga časa za klub. Ova problematika stoji u vezi s prvom, jer ako se ki u bilo kom društvu dobro čuti će sigurno biti prlje pripravan sam djelati aktivno u društvu. Jur i lanika se je odbornikom predbacivalo, da su premalo aktivni, ali svaki od njih ili djela ili se študira tako da si ne more svenek povolji zarediti kada će za HAK djelati i kako intenzivno će se zalagati. Ja bi zato apelirao na sve hakovce da potpomažu odboru tako dobro kot moguće, jer samo onda moremo ča dostignuti.

Iako je bilo dost malo ljudi na "generalnoj" je bilo i pozitivnoga: Odbor se je prema prošlomu ljetu malo proširio. Ufajmo se, da je to dobar znak za budućnost.

Već ča sam na generalnoj sjednici upamet zeo zač sam onda iskao uzroke. Ali samo za jedno ga uopće nisam našao: Potpuno ne jasno mi je, da nijednomu gradišćanskomu društvu nij bilo vridno poslati barem jednoga zastupnika na generalnu sjednicu

HAKa. Zastupani su samo bili HGKD i Komitet za Prava Gradišćanskih Hrvatov. Tužno je da druga društva ne zanima, ča se je u HAKu u zadnjem ljetu interno djelalo i ča se još sve predviđa. Svenek se naglašava da bi sva društva morala sudjelivati, ali svaki ki tako argumentira se sam ad apsurdum pelja ako se na to ne drži. Ja si morem predstaviti, da za neke Hrvate HAK nij partner za diskusiju, ali mislim da bi si svaki morao takov stav dobro premisliti. Osvidochen sam da je potribno da se i mladi ljudi uključu u opće djelovanje na području naše manjine. Za jako negativno gledam da se Hrvati do danas još nisu naučili sudjelivati. S tim ne kanim atakirati samo jedno društvo, ja mislim da se to mora svim predbacivati.



HAK si je opet čuda najprzeo za dođuće ljetu. Vjerovatno preveć, ne vlerujem da će se to sve ugodati. Po mojem subjektivnom mišljenju se moru ali ipak dva glavni pravci u planiranom djelovanju viditi: Tako mora biti jedan cilj ostvariti atmosferu u klubu, ka je ugodna za sve, a isto tako važno je i djelo na "Symposionu Croaticonu II".

Konačno kanim još naglasiti da se nesmi pozabiti na kontakt s mladinom u selu. Na ovom području postoju jur naše tradicionalne priredbe "Dan Mladine" i tečaj u Crikvenici, a predvidja se i uže sudjelivanje sa seoski organizacija. Program je nabito pun, sad leži na HAKu da ga ostvari

szm

* REAKCIJA *



KOMITET

ZA PRAVA GRADIŠĆANSKIH HRVATA – 7535 Pinkovac 10
Postanschrift: A-1100 Wien, Waldg. 56/2, Tel. 0222/62 24 17

Komitee für die Rechte
der burgenländischen Kroaten

moto: (stran 4, broj 2/83) Mišljenje pojedinih piscev se ne triba slagati s mišljenjem HAKa!

predmet: novi glas
magacin hak-a
broj 2/83
stran 13 i slijedeće
mag. Franjo Perusich, HAK - jedno društvo se predstavlja /ovdje od reda 4 zdola na strani 15 do reda 9 zgora na strani 16 /

S jedne strane pravilno pišete, da su Hrvatsko Gradišćansko Kulturno Društvo - HGKD u Beču Hrvatski Akademski Klub - HAK i Komitet za Prava Gradišćanskih Hrvatov - KzPGH 27. februara 1979. ljeta skupno tužili pri Komisiji za Čuvanje Zakona o Radioteleviziji pri kancelarstvu u Beču, pokidob ORF nij na vrime odgovorio zbog hrvatskih emisijov.

S druge strane pak nij ni točno ni istinito, ča dalje pišete ovako:

"Do rasprave već vij došlo, jer je u medjuvrimeu Orf ponudio prilično detaljiran plan za hrvatske emisije i žalba se je povu= kla najzad."

Istina je slijedeća:

1. Do rasprave je i tako došlo; rasprava je durala pune dvi i pol ure, i to cijelo vrime je pisac članka, mag F.P., bio na= zočan, i on je vlastoručno potpisao protokol rasprave
2. ORF je potpisao pred komisijom obavezan ugovor za minimum od pet minut hrvatskoga radija dnevno.
3. S tim je pritužba trih hrvatskih društav bila uspješna.
4. Po uspjehu se je od pritužbe odstupilo.
5. KzPGH-u je jasno, da postoju i mogućnosti za nove pritužbe

jer:

a) jer je samo dnevnih pet minut, a još ne pedeset i pet minut hrvatskoga radija,

b) jer još nij hrvatske televizije.

O tom će Komitet peljati -aljnje razgovore s Hrvati, ki su čvrstoga karaktera i ki su osvidočeni da imaju još već prav.

Precizno je slijedeće:

Na pritužbu trih hrvatskih društav od 27. februara 1979. dao je ORF pismen odgovor 24. aprila 1979. i načinjio je ov predlog:

"....die Beschwerde (der drei kroatischen Vereine) mangels Beschwerdelegitimation zuruekzuweisen."

Dalje u tom pismu ORF provokantno piše:

-... kommt Prof. Weiter (in seinem Buch) nirgends zum Ergebnis, daß den sprachlichen Minderheiten ein Recht auf Sendungen in ihrer Sprache in den Programmen des ORF zustuende...-

-... so muss doch ein subjektives oeffentliches Recht der kroatischen Minderheit im Burgenland auf die Etablierung taeglicher Sendungen sowie eine Verpflichtung des ORF auf Angabe eines Zeitpunktes fuer die Aufnahme solcher taeglicher Sendungen verneint werden.-

- ... Der Hinweis der Gleichbehandlung der kroatischen Minderheit mit der slowenischen Minderheit geht insoferne ins Leere, als die slowenischen Sendungen schon in Jahre 1946 ausgestrahlt wurden; sie bestanden also lange vor Inkrafttreten des Staatsvertrages von Wien.-

-... Der Programmauftrag des § 2 des Rundfunkgesetzes (RFG) erwaeht in keiner Weise eine Verpflichtung zu Sendungen fuer sprachliche Minderheiten.-

itd., itd.,

Morate štati ta bezobrazni cinizam:

Slovenci imaju svoje emisije jur od ljeta 1946, dakle zdavno pred Državnim ugovorom, a Hrvati su se zaštentali kad su lojalno čekali na Državni ugovor i došli stoprv sada sa svojimi željami. - Velikonimška poslovica: "Pech gehabt und zu spaet nachgekleckert du langsamer, schlafmuetziger, dummer Krowott."

Bojali sno se, očekivajući, da će potpis takovoga pisma glasiti: " Mit deutschem Gruss (sinonim: Heil Hitler) "

Ali to se danas već ne piše tako. To se kriptografira, na priliku " mit freundlichen Heimatgreussen "

A ča mislite, kako je glasio potpis pod tim protuhrvatskim izrekam?

OESTERREICHISCHER RUNDFUNK

Ovo je zapravo bio ta "detaljiran plan", samo da je za nas samo negativan. Zbog je i došlo do formalne rasprave 9. maja 1979. pred komisijom u Beču. Rasprava se je, kako se more štati u pozivnici, počela u 9.30 uri.

Ta protokol - to je javni dokument - dokazuje slijedeće:

Rasprava se je održala i izvršila stvarno i pravno i durala ja od 9.30 do 12. uri, znači dvi i pol ure.

ORF je kapitulirao pred argumenti Hrvatov i se je obavezao

pred komisijom u pismeno protokoliranoj pogodbi, da će najkasnije do 31. XII. 1979. lj. dati na znanje, kada će du se upeljati dnevne hrvatske emisije.

U protokolu ne stoji: Vor Beginn der Verhandlung, nego "Vor Eingehen in die Verhandlung." To znači: Nach Beginn (nach Eroeffnung) der Verhandlung aber vor Eintritt in den kontradiktorischen Verhandlungsstreit- (mit Argumenten und Gegenargumenten ...

Pokidob je ORF pismeno priznao svoje dužnosti, a s tim i hrvatska prava, odstupila su tri hrvatska društva od pritužbe, jer su s tim autoritativnim ugovorom pred državnom komisijom ostvarili svoje glavno potribovanje: upeljanje (minimalnih) dnevnih hrvatskih emisijov.

Jur pet misec po raspravi pisao je ORF Komitetu zPGH pismo (20. septembra 1979.) u kom naznani upeljanje hrvatskih emisijov u radiju.

Na koncu još pravo nimško pitanje:

Eine notwendige deutsche Frage zum Schluss:

Die kroatische Volksgruppe, der man das ethnisch- nationale Leben in ihrer burgenlaendischen Heimat und in ihrem oesterreichischen Staat extrem schwer macht, muss gegen eine Welt von Feinden einen zaehen Kampf um seine Rechte fuehren

Wer hat nun ein Interesse daran, den muehevollen Kampf der kroatischen Volksgruppe um ihre Rechte, wenn dieser Kampf nicht schon vorher zu sabotieren geht, diesen Kampf dann eben nachtraeglich durch Falschheiten gerigschaetzend zu verharmlosen?

Ein Establishment von Honoratioren?

Sa srdačnim pozdravom

Resetarits, predsjednik

+ + + + +

IMPRESSUM/IMPRESUM:vlastnik, izdavač/eigentümer,herausgeber: hvatski akademski klub/kreätischer akademikerklub. odgovorniki uredniki/verantwortliche redakteure: marko szucsich, stanko horvat. svi/alle: schwindgasse 14/10, 1040 beč/wien. nakladnik, tisak/verlag, druck: literasverlag, berggasse 4, 1090 beč/wien. banka/bankverbindung: raiffeisen blagajna 7302 filež/nikitsch konto 2709.

NOVI ODBOR HAKA

predsjednik:	Tyran Peter
potpredsjednici:	Lebenich Ivo
	Prikosovich Peter
tajnik	Vlasich Mihaela
blagajnica	Novoszel Lijana
referent za kulturu	Palkovits Elizabeta
referent za Novi Glas	Szucsich Marko
	Horvath Stanko
referent za ekonomiju	Fabianits Klaudija
referenti za sridnjoškolce	Szucsich Dorka
	Berlakovich Gabriijela
	Domanich Monika
referenti za organizaciju	Roth Manfred
	Hergovich Monika
referent za posljedice simpoziona	
	a) pravo: Prikosovich Peter
	dr Anton Andorfer
	b) školstvo: dr Nikola Bencsics
referent za šport i dan mladine:	Novoszel Andi
referent za štampu:	Roth Štefan
koordinator za posljedice S.C.II:	Perusich Franjo
kontrolori	Pauer Gerlinda
	Mikula Ive

—

MIŠLJENJE POJEDINIPI PISCEVI SE NE TRIBA SLAGATI S MIŠLJENJEM
HRVATSKOGA AKADEMSKOGA KLUBA ! !

—

UJČ FERDA I ERIKA

(istinito pripetanje)

Ujč Ferda djela na cjesti, a to jur okolo 30 ljet dugo. U ovom dugom času došao je po cijelom Gradišću. Pozna skoro sva sela i nij ih čuda, od kih nebi znao, kada imaju kiritof ili kako se zove važne krčme. Na svoji veliki izleta ga isto tako dugo sprohadju jur mašina, ku bi pravi Hrvat zvao "voich", a on ju ljubezno zove "moja Erika".

Tako je došao jednoga dana s njegovom Erikom i u Sveticu za jezerom (Frauenkirchen).

Moram još dodati da je ujč Ferda svenek razumio šalu, da je rado koga za norca držao i da se zna veselo i s pravoga srca nasmejati. Međ kolegi i rodbinom je zbog toga jur dobro poznat i obljubljen. Nut, kot sam spomenula, dopuzio je s Erikom u ono selo i vidio je jur s dalekoga tri starce siditi na klupi.

Nij morao dugo misliti. Kad je došao blizu njih zavezao se je s najpernjim dijelom Erike pogibelno blizu k grabi, kade su ležali mali kamenčići. Zastavio je Eriku i stao doli.

Uljudno se je odrnuo starcem i je prosio: "Meni se je 'maljer' stao. Ne morem niti koraka dalje s mojom Erikom. Kot vidim, izgledate vi oci još vrlo jaki - zato sam se poufao doli stati i vas prositi da me porinete." Je potribno, da spomenem, kako teška je ujčeva Erika? Ja mislimne, svaki od nas pozna takovu mašinu. Nut, shranjeni kompliment se je starcem dopadao i dost friško su se za njevu starost i stali i pljunuli si u ruke, da porinu Eriku. Ujč Ferda si je u usnice zagrizao, da se ne nasmiije. Seo se je gori i razložio im je: "Na moju komandu čvrsto porinite. - Ho - ruk" i rivali su da im je pot došao. Pri svakim "ho - ruk" pustio je ujac kuplungu, da je Erika veselo najprskočila. Po sedmom "ho ruk" zneo si je krljaču i zahvalio se je starcem od srca.

Kašnje nam je još povidao, da je cijelo selo govorilo o tom, kako su stari oci s moćom Herkulesa rivali "voich"

A. S. 15. 6. 1983.

LIRIKA

krvava koruna zapadnoga svita
monumenat slobode ti je zgradjen s ciglami
inkvizicije tvojih konkvistadorov

črljena si - a m e r i k a -
od krvi indijancev
od krvi črncev

smrdiš - a m e r i k a -
po požganomu mjesu i požganoj zemlji
hirošime, nagasakija, vijetnama

strašan je kanibalizam kapitala, kapitola, / holy-wood-a/
nikaragua, el salvador, argentiniija, brazilija
su zviranjki tvoje krvoločne patogene glume

alliende, che guevara, romero i svi drugi nepoznati
vaša krv utaplja somoze, pinocheta, weinbergere,
reagane
i sve druge drakule

europa - tvoja krv neće imati mogućnosti da curi !

a.n.

JAVNOST

novine pine okolo sredine
za usta su suha papirnoga duha
crno na bijelo

telekomunikacija - revolucija brzine - komunikacije zabljive
masovne medije - sve što se piše - za mast po iscviranju
debelo se namaže na svakidnji kruh

za javnost zjalavost
javnost zbog javnost

zjalavost
pet minut pred 1/2 osmoj /G-punkt/ pred svakodnevnim
volgoorgazmu austrijancev
kugla se obraća do konca programa

CAL CRO ART ICAL

stopedeset konj^epv brazdiⁱ za brazdu neverojatnu
šririnu uzme u cimitru

brujanje i drmanje kilovatova

sredstvo pod škuri oblaki išće išće

suho lišće pade na orišće

kriwoda -

VJETAR

WIND

kvari narav
lamlje stablo
ruši stane
zniči cvjeće
smrzne polje
zbuni morje
širi oganj
nosi otrov
goni oblake

igra se s lišćem
čisti zrak
fućka si pjesmu
zlahkoti vrućinu
suši rube
pomore roditi sitvu

donese tišinu!

schädigt die Natur
bricht Bäume
reißt Häuser nieder
zerstört Blumen
läßt das Feld gefrieren
wirbelt das Meer auf
verbreitet das Feuer
trägt Gift weiter
treibt die Wolken

spielt mit den Blättern
reinigt die Luft
pfeift ein Lied
erleichtert die Hitze
trocknet die Wäsche
befruchtet die Saat

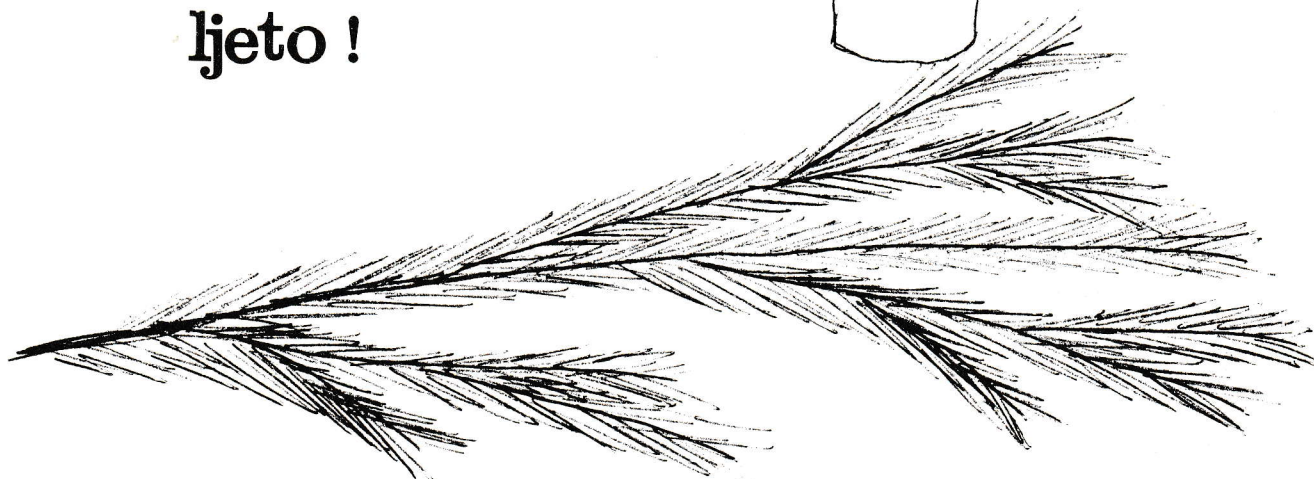
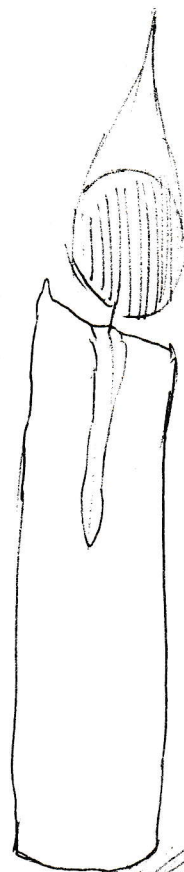
bringt Stille!

A. S.

18. 5. 1983.

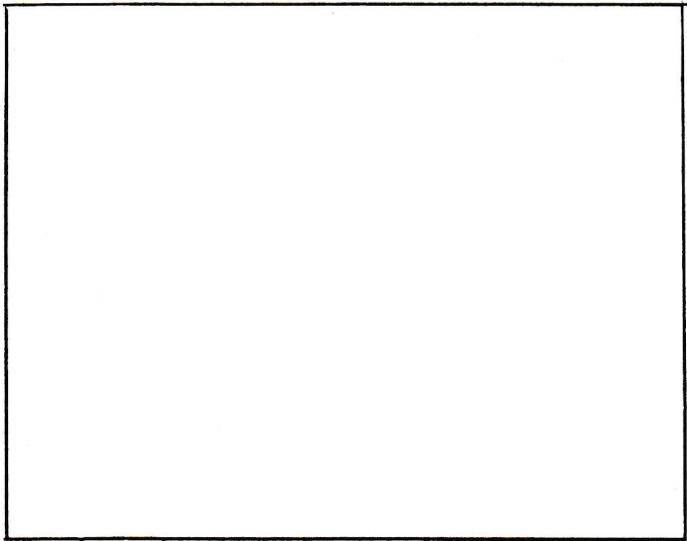
hak
i
redakcija
novoga glasa
želju svim
članom
štiteljem
i
tovarušem

blažene
božićne svetke
i
srićno
1984.
ljetu !



*DRCKSACHE

ERSCHEINUNGSORT: WIEN
VERLAGSPOSTAMT 1040



**POSTGEBÜHR
BAR
BEZAHLT**